ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 98.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 6-го Декабря — 1835 — *Wilno. Piątek. 6-go Grudnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 26-го Ноября.

Высочайшая Грамата,

НАШЕМУ Чрезвычайному и Полномочному Послу при Дворѣ Его Величества Императора Австрійскаго, Дѣйствительному Тайному Совѣтнику Татищеву.

Во все продолженіе долговременнаго пребыванія вашего при Дворѣ Его Величества Императора Австрійскаго, вы прилагали, сообразно съ волею и намѣреніями Нашими, ревностное стараніе къ поддержанію и утвержденію дружественныхъ сношеній двухъ Имперій, соединенныхъ съ давнихъ лѣтъ узами взаимной пріязни и согласія. Таковыя дѣйствія ваши и труды, къ пользѣ Государственной подъемлемые, всегда обращали на васъ Монаршее Наше вниманіе. Во время же пребыванія Нашего въ Теплицѣ, Мы имѣли случай удостовѣриться еще болѣе въ отличномъ и непоколебимомъ усердіи, которымъ и прежде, къ удовольствію Нашему, ознаменована была ваша служба. Желая изъявить вамъ за сіе совершенную Нашу признательность, Мы пожаловали вамъ, въ 25-й день Сентября сего года, знаки *Ордена Святаго Апостола Андрея Первозваннаго, алмазами украшенные.* Да будутъ они новымъ свидѣтельствомъ Императорской Нашей къ вамъ милости, съ которою всегда пребываемъ вамъ благосклонны.

С.-Петербургъ.
12-го Ноября 1835 года.

Высочайшій Рескриптъ,

Данный на имя Новороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Губернатора Графа *Воронцова.*

Графъ Михайло Семеновичъ!

Я прочиталъ съ удовольствіемъ представленный вами краткій отчетъ по продовольствію жителей ввѣреннаго вамъ края за 1834 годъ, усмотрѣвъ въ немъ новое доказательство какъ вашей предусмотрительности, такъ и неусыпнаго попеченія о благѣ человѣчества и пользахъ Государственныхъ, которыми вы всегда отличались на достохвальномъ поприщѣ вашей службы. Истинно нуждающіеся обращены были къ полезнымъ работамъ, ассигнованныя суммы были не поощреніемъ праздности, но возмездіемъ за трудолюбіе, поддержавшее нравственное состояніе и пропитаніе жителей; и такимъ образомъ, соединивъ способы продовольствія съ общественною пользою и сбереженіемъ издержекъ, вы доставили Мнѣ вновь пріятный случай изъявить вамъ за сіи благоразумныя мѣры совершенную Мою благодарность.

Пребываю навсегда вамъ благосклонный.

На подлинныхъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Орелъ, *НИКОЛАЙ.*
25-го Октября 1835 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, 7-го Ноября, назначены: Командующій 13-ю Пѣхотною дивизіею, Генералъ-Маіоръ *Маевскій*, Командующимъ же 4-ю Пѣхотною дивизіею; Командиръ 2-й бригады 11-й Пѣхотной дивизіи, Генералъ-Маіоръ *Соболевскій 1-й*, Командующимъ 13-ю Пѣхотною дивизіею; состоящій при Главномъ Штабѣ Дѣйствующей Арміи, Ге-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 26 Listopada.

Naywyższy Dyplomat,

NASZEMU Nadzwyczaynemu i Pełnomocnemu Posłowi przy Dworze Nayjaśnieyszego Cesarza Austryackiego, Rzeczywistemu Radcy Taynemu Tatyszczewu.

Przez cały ciąg długiego przebywania waszego przy Dworze Nayjaśnieyszego Cesarza Austryackiego, dokładaliście, zgodnie z wolą i zamiarami Naszemi, gorliwego starania do utrzymania i utwierdzenia przyjacielskich związków dwóch Państw, połączonych od czasów naydawnieyszych węzłami wzajemney przyjaźni i zgody. Takie czynności wasze i trudy, ku dobru Państwa podeymowane, zawsze zwracały na was Monarsze Nasze względy. W czasie zaś przebywania Naszego w Cieplicach, mieliśmy okoliczność przekonać się jeszcze więcey o odznaczającey się i niezachwianey gorliwości, jaką i przedtém, ku Naszemu zadowoleniu, odznamionowana była wasza służba. Pragnąc okazać wam za to zupełną Naszą wdzięczność, udarowaliśmy was, dnia 25go Września tego roku, znakami *Orderu Świętego Jędrzeja Apostoła pierwszego wezwania, brylantami ozdobionego.* Niech one będą nowym dowodem Cesarskiey Naszey ku wam łaski, z którą zostajemy ku wam przychylni.

St. Petersburg.
d. 12 Listopada 1835 r.

Naywyższy Reskrypt,

Do Nowo-Rossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora Hrabi *Woroncowa.*

Hrabio Michale Symeonowiczu!

Przeczytałem z zadowoleniem przedstawione przez was krótkie sprawozdanie o opatrzeniu żywnością mieszkańców powierzonego wam kraju z 1834go roku. Dostrzegłszy w niém nowy dowód równie waszey przezorności, jako i niezmordowaney pieczołowitości o dobro ludzkości i pożytki Państwa, któremi zawszeście się odznaczali w pełnym chwały zawodzie waszey służby. Prawdziwie cierpiący niedostatek użyci byli do pożytecznych robót, assygnowane były summy nie ku zachęceniu próżniactwa, ale ku wynagrodzeniu pracowitości, która utrzymała stan obyczajowy i przeżywienie mieszkańców; i przez taki sposób, połączywszy zasoby wyżywienia z powszechnym pożytkiem i oszczędzeniem wydatków, podaliście Mi nową okoliczność do wyrażenia wam za te rostropne śrzodki zupełney Mey wdzięczności.

Zostaję na zawsze ku wam przychylnym.

Na autentykach podpisano Własną Jego Cesarskiey Mości ręką:

Oreł. *NIKOŁAY.*
d. 25 Października 1835 r.

— Przez Naywyższy rozkaz 7go Listopada naznaczeni: Dowódca 13tey dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Majewski*, Dowódcą 4tey dywizyi pieszey; Dowódca 2giey brygady, 11tey dywizyi pieszey Jenerał-Major *Sobolewski 1szy*, Dowódcą 13tey dywizyi pieszey; zostający przy Głównym Sztabie czynney armii, Jenerał-Major *Obruczew 2gi*, Dowódcą 2giey brygady 11tey dywizyi pie-

нералъ-Маіоръ *Обручевъ 2-й*, Командиромъ 2-й бригады 11-й Пѣхотной дивизіи. Исключены изъ списковъ умершіе: Начальникъ 4-й Пѣхотной дивизіи, Генералъ-Лейтенантъ *Свѣчинъ*, и Начальникъ Главнаго Инженернаго Училища, Генералъ-Маіоръ *Христіани*. (*Р. И.*).

— Высочайшимъ указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату (въ Царскомъ Селѣ) Ноября 1-го числа: „Числившійся при Герольдіи, бывшій Герольдмейстеръ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Антонъ *Криденеръ*, согласно прошенію его, уволенъ вовсе отъ службы, со Всемилостивѣйшимъ Повелѣніемъ: на основаніи продолженія Свода Устава о пенсіяхъ и единовременныхъ пособіяхъ ст. 1,416 и дополненія къ ст. 1,403, производить ему въ пенсію по *три тысячи рублей* въ годъ изъ Государственнаго Казначейства, со дня прекращенія производства ему жалованья во время состоянія при Герольдіи.“

— Высочайшими указами, данными Правительствующему Сенату Ноября 5-го числа: „Председателемъ Аудиторіата Штаба Черноморскаго флота и Портовъ Повелѣно быть состоящему по особымъ порученіямъ при Главномъ Командирѣ Черноморскаго флота и Портовъ, Чиновнику 5-го класса *Богдановичу*, съ оставленіемъ при немъ нынѣ получаемаго жалованья, по *двѣ тысячи рублей* въ годъ и съ назначеніемъ ему прочаго содержанія, званію Предсѣдателя того Аудиторіата штатомъ присвоеннаго, а Члену Попечительнаго Комитета о Колонистахъ Южнаго края Россіи, Коллежскому Совѣтнику *Фадееву*, согласно представленію Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Всемилостивѣйше повелѣно быть Главнымъ Попечителемъ Калмыцкаго народа и Предсѣдателемъ Совѣта Калмыцкаго управленія.“

— Высочайшимъ указомъ Правительствующему Сенату даннымъ Ноября 6-го числа: „Бывшему Профессору Императорскаго Московскаго Университета, Статскому Совѣтнику *Щепкину*, Повелѣно быть стороннимъ Ценсоромъ въ Московскомъ Ценсурномъ Комитетѣ, съ сохраненіемъ пенсіона, получаемаго имъ нынѣ за службу по учебному вѣдомству, и указомъ (въ С. Петербургѣ) Ноября 8-го числа—„Состоящій за Оберъ-Прокурорскимъ столомъ въ 3-мъ Отдѣленіи 5-го Департамента Правительствующаго Сената, въ званіи Камергера, Коллежскій Совѣтникъ Князь Юрій *Долгоруковъ*, уволенъ по прошенію его вовсе отъ службы, со Всемилостивѣйшимъ пожалованіемъ, на основаніи Свода Законовъ т. 3 учреж. ст. 664, въ Статскіе Совѣтники, и съ дозволеніемъ ему носить въ отставкѣ Придворный вице-мундиръ по положенію.“

— Высочайшимъ указомъ даннымъ Правительствующему Сенату (въ С. Петербургѣ), Ноября 8-го числа, по засвидѣтельствованію Московскаго Военнаго Генералъ-Губернатора объ отлично-усердной службѣ и трудахъ Сенатора, Тайнаго Совѣтника, Князя *Оболенскаго*, во время бытности его Московскимъ Совѣстнымъ Судьею, Всемилостивѣйше пожаловано ему въ вѣчное и потомственное владѣніе *три тысячи десятинъ земли*.

— Государю Императору благоугодно было въ 29-й день минувшаго Октября Высочайше утвердить избранныхъ Волынскимъ Дворянствомъ на текущее трехлѣтіе, въ званіе Почетныхъ Попечителей Гимназій: Житомирской—бывшаго Луцкаго уѣзда Предводителя Дворянства *Подгороденскаго* и Клеванской Депутата Волынскаго Дворянскаго Собранія *Прушинскаго*.

— Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, въ 6-й день сего Ноября Высочайше соизволилъ утвердить, состоящаго въ званіи Экстра-Ординарнаго Профессора при С. Петербургскомъ Университетѣ, *Куторгу*, Цензоромъ въ здѣшнемъ Цензурномъ Комитетѣ.

— По Высочайшему Его Императорскаго Величества повелѣнію, назначено воздвигнуть монументы на главнѣйшихъ поляхъ сраженія вѣчно достопамятнаго 1812 года; для проектовъ же рисункамъ оныхъ открыть всѣмъ Россійскимъ художникамъ конкурсъ.

Въ слѣдствіе таковой Монаршей Воли, Министръ Финансовъ, на котораго Высочайше возложено исполненіе оной, объявляетъ, не угодно ли Гг. Художникамъ, желающимъ участвовать въ семъ Конкурсѣ, доставить къ нему планы, фасады, и буде нужно профили и описанія проектируемыхъ памятниковъ, на слѣдующемъ основаніи:

1) Памятники сіи въ главныхъ частяхъ должны быть чугунные и будучи назначены для долгаго существованія, требуютъ простоты, безъ мѣлочныхъ и непрочныхъ украшеній, съ избѣжаніемъ фигуръ, (кои могутъ потерпѣть отъ ржавчины), величины значительной, но не такой огромности, чтобы не могли быть отлиты изъ чугуна, или подлежали бы слиш-

szey. Wykreślają się z Kontrolli zmarli: Naczelnik 4tey dywizyi pieszey Jenerał-Porucznik *Swieczin*, i Naczelnik Główney Szkoły Inżynierów, Jenerał-Major *Christiani*. (*R. I.*)

— Przez Naywyższy ukaz, dany Rządzącemu Senatowi (w Carskiém-Siele) 1go Listopada: „Liczący się w Heroldyi były Heroldmeyster Rzeczywisty Radca Stanu Antoni *Krudener*, na własną prośbę zupełnie uwolniony ze służby, z Nayłaskawszym rozkazem: na osnowie dalszego ciągu Połączenia Ustaw o pensyach i jednorazowych pomocach art. 1416 i dopełnienia do art. 1403, wydawać mu pensyi po *trzy tysiące rubli* na rok z Podskarbstwa Państwa, od dnia zaprzestania wypłaty jemu gaży, podczas zostawania przy Heroldyi.“

— Przez Naywyższe ukazy, dane Rządzącemu Senatowi d. 5go Listopada: „Prezydentem Audytoryatu Sztabu Czarnomorskiey Flotty i Portow, rozkazano bydź zostającemu do szczególnych poleceń przy Głównym Dowódzcy Czarnomorskiey Flotty i portów, Urzędnikowi 5tey klassy *Bohdanowiczowi*, z zostawieniem mu teraz pobieraney przezeń płacy po *dwa tysiące rubli* na rok, z wyznaczeniem mu dalszego utrzymania się, dla urzędu Prezydenta tego Audytoriatu etatem przeznaczonego, a Członkowi Opiekuńczego Komitetu o kolonistach południowego kraju Rossyi, Radcy Kollegialnemu *Fadiejewu*, zgodnie z przedstawieniem Ministra Spraw Wewnętrznych, Nayłaskawiey rozkazano bydź Głównym Opiekunem Kałmuckiego narodu i Prezydentem Rady Zarządu Kałmuków.“

— Przez Naywyższy ukaz, dany Rządzącemu Senatowi d. 6go Listopada; „Byłemu Professorowi Cesarskiego Moskiewskiego Uniwersytetu, Radcy Stanu *Szczepkinowi*, rozkazano bydź ubocznym Cenzorem w Moskiewskim Cenzurnym Komitecie, z zachowaniem pensyi, pobieraney przezeń teraz za służbę w zarządzie naukowym,— i przez ukaz (w St. Petersburgu) d. 8 Listopada: „Znaydujący się za Ober Prokurorskim stołem w 3-cim Oddziale 5-go Departamentu Rządzącego Senatu Kamerher, Radca Kollegialny Xiąże Jerzy *Dołhorukow*, na własną prośbę zupełnie uwolniony ze służby, z Nayłaskawszém wyniesieniem, na osnowie Połączenia Praw T. III Urządz. art. 664 na Radcę Stanu, z dozwoleniem nosić mu w odstawce wice-mundur Dworu podług postanowienia.“

— Przez Naywyższy ukaz, dany Rządzącemu Senatowi (w St. Petersburgu) d. 8go Listopada, po zaświadczeniu Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora o odznaczającey się i gorliwey służbie i pracach Senatora, Taynego Radcy, Xięcia *Oboleńskiego*, podczas bytności jego Moskiewskim Sędzią Sumiennym, Nayłaskawiey nadano mu na wieczne i potomne posiadanie *trzy tysiące dziesięcin ziemi*.

— Cesarzowi Jegomości podobało się dnia 29 przeszłego Października, Naywyżey utwierdzić wybranych przez Dworzaństwo Wołyńskie na bieżące trzylecie, na urząd Honorowych Kuratorów Gimnazyy: Żytomierskiego, byłego Łuckiego Marszałka Dworzaństwa *Podhorodeńskiego* i Klewańskiego, Deputata Wołyńskiego Dworzańskiego Zgromadzenia *Pruszyńskiego*.

— Cesarz Jegomość, po naypoddannieyszém przełożeniu P. Ministra Narodowego Oświecenia, w dniu 6 ter. Listopada, Naywyżey utwierdzić raczył będącego w stopniu Nadzwyczaynego Professora przy Uniwersytecie St. Petersburskim *Kutorhę*, Cenzorem w tuteyszym Komitecie Cenzury.

— Za Naywyższym Jego Cesarskiey Mości rozkazem, postanowiono wznieść pomniki na znakomitszych polach bitwy wiecznie pamiętnego 1812go roku; a na projekta do rysunków ich, ogłosić dla wszystkich Rossyyskich Artystów konkurs.

Na skutek tey Monarszey woli, Minister Skarbu, na którego Naywyżey włożono jey wypełnienie, ogłasza, azali nie raczą PP. Artyści, życzący uczestniczyć w tym konkursie, przesyłać do niego plany, fasady, i jeśli potrzeba będzie, profile i opisanie projektowanych pomników, na osnowie następującey:

1) Pomniki te w główniejszych częściach powinny bydź żelazne, a będąc przeznaczonemi do długiey trwałości, wymagają prostoty, bez drobnych i nie trwałych ozdób z unikaniem figur (które mogą się zepsuć od rdzy), wielkości znaczney, lecz nie takiey, ażeby nie mogły bydź odlane z żelaza, alboby czyniły trudność w podjęciu ich na mieyscach. Zresztą rysunki mogą

комъ трудному подцятію на мѣстахъ. Впрочемъ рисунки могутъ быть троякой величины: меньшей, средней, и большой, съ назначеніемъ на оныхъ какъ масштаба, такъ и человѣческой фигуры въ $2\frac{1}{4}$ аршина по масштабу.

2) При каждомъ монументѣ полагается выстроить небольшой домикъ для жительства инвалида, съ дворомъ и садомъ.

3) Ограды, для большей прочности, если таковыя будутъ предположены, могутъ быть желѣзныя.

4) Какъ на мѣстахъ, гдѣ будутъ сооруженные монументы, едва ли можно найти большіе куски гранита или другихъ камней, то сей матеріалъ и не можетъ входить въ проекты памятниковъ.

5) На монументахъ большой величины могутъ быть предположены украшенія бронзовыя.

6) Окончательный срокъ доставленія проектовъ назначается къ 1-му Мая будущаго 1836 года.

— Богуславскаго уѣзда селенія Медвина, помѣщицы Графини *Браницкой*, крестьянскій сынъ Макаръ *Руденко*, отданный за семь лѣтъ до сего времени въ рекруты, бѣжалъ изъ Московскаго пѣхотнаго полка и явясь къ отцу своему, объявилъ ему, что переходитъ съ командою въ Кіевъ въ караулъ; но отецъ его, крестьянинъ Алексѣй *Руденко*, замѣтивъ изъ разговоровъ сына своего лживость показанія, немедленно представилъ его въ Земскій Судъ, который отправилъ дезертера по принадлежности. Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ доводилъ объ этомъ до свѣдѣнія Комитета Гг. Министровъ, по положенію коего 29 минувшаго Октября Его Императорское Величество Высочайше повелѣть соизволилъ: крестьянина *Руденка*, за представленіе сына своего, бѣжавшаго изъ полка, наградить серебреною на Аннинской лентѣ медалью, съ надписью: *за усердіе*, для ношенія въ петлицѣ, и о похвальномъ его поступкѣ публиковать въ Вѣдомостяхъ. (*Спб. В.*)

Одесса, 8-го Ноября.

Пароходъ *Нева*, объ участи котораго мы начинали безпокоиться, прибылъ вчера, въ $8\frac{1}{2}$ часовъ утра, изъ Константинополя, съ 8-ю пассажирами, товарами и монетою. Пароходъ этотъ вышелъ изъ Константинополя 25-го Октября въ полдень, при прекрасной погодѣ; но чрезъ нѣсколько времени вѣтеръ сдѣлался противнымъ, и 27-го числа пароходъ захваченъ былъ, въ 10-ти миляхъ отъ Ѳидониси, ужасною бурею, свирѣпствовавшею въ то время и здѣсь, съ которою онъ долженъ былъ бороться въ теченіе трехъ дней, не подалеку отъ этого острова. 29-го, въ полночь пароходъ былъ въ 30 миляхъ отъ Сулинскаго гирла; и шкиперъ *Роджерсъ*, не имѣвши возможности достигнуть Одесскаго порта, по недостатку въ углѣ и по значительному поврежденію, оказавшемуся въ машинѣ, рѣшился, остановиться на время въ Сулинскомъ гирлѣ, въ которое и вошелъ 30-го числа, въ 8 часовъ утра. Пробывши тамъ до 4-го Ноября и взявши запасъ дровъ, онъ вышелъ оттуда, но еще разъ долженъ былъ останавливаться, по поврежденію въ машинѣ, между Балабаномъ и Аккерманомъ, откуда уже отправился въ Одессу 6-го числа, въ 10-ть часовъ вечера. По необходимости произвести нѣкоторыя починки на этомъ пароходѣ, онъ выведенъ будетъ изъ употребленія и рейсы его на время прекратятся.

— Изъ писемъ, полученныхъ съ пароходомъ *Нева* мы узнали, что Турецкая эскадра отплыла изъ Константинополя 15 (27) Октября вечеромъ и что чума продолжается еще въ этой столицѣ. Князь *Милошъ* выѣхалъ оттуда 16-го (28) того же мѣсяца.

— Мы получили слѣдующія извѣстія изъ *Константинополя* отъ 6-го Ноября н. ст.:

Многія перемѣны сдѣланы въ управленіи, по отъѣздѣ Великаго Адмирала. Казначейство уничтожено и соединено съ управленіемъ монетнаго двора, котораго Начальникъ будетъ впредь именоваться *Царапъ-Хана-Тефтердаръ-Эмини*. Пороховые заводы будутъ управляемы исключительно Турецкимъ Чиновникомъ,а изъ Армянъ будутъ при оныхъ только простые рабочіе.

— Устроеніе дорогъ продолжается съ большею дѣятельностію: изъ Топкапи въ Кучукъ Чекмедже или Понте-Пикколо проведена прекрасная дорога, она поручена прибывшему изъ Россіи Французскому Инженеру *Шатильону*. Теперь работаютъ надъ дорогою изъ Скутари въ Исмидъ.

— Кажется, что нынѣшнею зимою весь дипломатическій Корпусъ переѣдетъ съ дачъ въ Перу, и что Посланники, которыхъ домы сгорѣли, будутъ тамъ имѣть помѣщенія. (*О. В.*)

bydź trojakiey wielkości: mnieyszey, średniey i większey, z położeniem na nich jak skali, tak równie i figury człowieka na $2\frac{1}{4}$ arszyny podług skali.

2) Przy każdym monumencie zamierza się wybudować domek z dziedzińcem i ogrodem na mieszkanie Inwalida.

3) Ogrodzenia dla większey trwałości, jeśli te będą projektowane, mogą bydź żelazne.

4) Ponieważ na mieyscach, gdzie mają bydź wznoszone pomniki, prawie nie można znaleźć wielkich sztuk granitu lub innych kamieni, zatém materyał ten nie może wchodzić do projektów monumentu.

5) Na monumentach znaczney wielkości, mogą bydź projektowane ozdoby z bronzu.

6) Ostateczny termin podania projektow naznacza się do 1go Maja następującego 1836 roku.

— Powiatu Bohusławskiego, wsi Medwina, Obywatelki Hrabiny *Branickiey*, syn włościański Makary *Rudenko*, oddany przed siedmią laty w rekruty, uciekł z Moskiewskiego półku pieszego, i przybywszy do oyca swojego oświadczył mu, że przechodzi z komendą do Kijowa na straż; lecz oyciec jego włościanin Alexy *Rudenko*, postrzegłszy z rozmowy swojego syna fałszywe powiedzenie, niezwłócznie przedstawił go do Sądu Ziemskiego, który dezertera odesłał, gdzie należało. P. Minister Spraw Wewnętrznych podawał to do wiadomości Komitetu PP. Ministrów, po nastałém postanowieniu, którego, dnia 29go przeszłegoPaździernika Jego Cesarska Mość Naywyższy rozkazać raczył: włościanina *Rudenka*, za dostawienie swego syna, zbiegłego z półku, nagrodzić srébrnym medalem na wstędze Św. Anny z napisem: *za gorliwość*, dla noszenia w pętelce, i o chwalebnym jego postępku ogłosić przez gazety. (*G. S. P.*)

Odessa, dnia 8 Listopada.

Parochod *Newa*, o losie którego zaczynaliśmy już troszczyć się, przybył wczora o pół do 9tey rano z Konstantynopola, z 8 passażerami, towarami i monetą. Parochod ten wypłynął z Konstantynopola 25 Października o południu, wśród piękney pogody; lecz po niejakim czasie wiatr wszczął się przeciwny, i dnia 27go parochod był zachwycony o 10 mil od Fidonisy, straszną burzą, która i tu w tymże czasie przypadła, z którą musiał walczyć przez trzy dni nie daleko tey wyspy. Dnia 29 o północy, parochod był o 30 mil od Sulińskiego uyścia, a szyper *Rodgers*, nie mogąc dostać się do portu Odesskiego, dla niedostatku węgla i znacznego zepsucia, które się pokazało w machinie, postanowił pozostać na czas w Sulińskiém uyściu, do którego wpłynął dnia 30 o godzinie 8mey rano. Zabawiwszy tam do 4go Listopada i przysposobiwszy zapas drew, wypłynął ztamtąd, lecz jeszcze raz musiał zatrzymać się, z przyczyny uszkodzenia w machinie między Bałabanem i Akkermanem, zkąd już dnia 6go udał się do Odessy o godzinie 10tey wieczorem. Dla koniecznie potrzebney naprawy tego parochodu, wyjętym on będzie ze stanu praktyki, i jego podróże na czas ustaną.

— Z listów, otrzymanych z parochodem *Newa*, dowiedzieliśmy się, że Turecka eskadra wypłynęła z Konstantynopola 15 (27) Października wieczorem, i że zaraza morowa grassuje jeszcze w tey stolicy. Xiąże *Miłosz* wyjechał ztamtąd dnia 16 (28) tegoż miesiąca.

— Otrzymaliśmy następujące wiadomości z *Konstantynopola* pod d. 6tym Listopada n. s.:

Znaczne zaszły przemiany w zarządzie po odjeździe Wielkiego Admirała. Podskarbstwo zniesione i połączone z zarządem mennicy, którego naczelnikiem nadal będzie mianowany *Carap-Chana-Tefterdar-Emini*. Fabryki prochu będą zarządzane wyłącznie przez Tureckiego urzędnika, a z Ormian będą tylko przy nich robotnicy.

— Urządzanie dróg odbywa się z wielką czynnością: z Topkapi do Kuczuk Czekmedże, czyli Ponte-Pikolo, zrobiona przewyborna droga, urządzenie którey poruczono przybyłemu z Rossyi Francuzkiemu Inżenierowi *Chatillonowi*. Teraz pracują nad drogą ze Skutari do Ismid.

— Zdaje się, że teraznieyszey zimy cały dyplomatyczny Korpus przejedzie z mieszkań, położonych na Pera, i że Posłowie, których domy spaliły się, będą tam mieli swe pomieszczenie. (*G. O.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Франкфуртъ, 30-го Ноября.

Journal de Francfort содержитъ извѣстіе, что Король Баварскій можетъ быть посѣтитъ Стамбулъ; а также,что Король Сардинскій прибылъ въ Генуу, какъ говорятъ, для ускоренія вооруженія своего флота. (*D. P.*)

— Баронъ *Барантъ* Французскій Посланникъ при Императорско-Россійскомъ Дворѣ вчера сюда прибылъ.

— Увѣряютъ, что для *Донъ-Карлоса* произведенъ заемъ 25 милліоновъ фр.; на сію сумму наиболѣе подписались въ Италіи, для подкрѣпленія дѣйствій *Донъ-Карлоса*, остановившихся единственно только по недостатку денегъ. Въ условіяхъ сего займа будтобы сказано, что *Донъ-Карлосъ* не прежде объязанъ уплатить оный, какъ по пріобрѣтеніи престола. (*G. C.*)

Австрія.

Пресбургъ, 10-го Ноября.

Извѣстно, что Сѣверная Венгрія населена Славянами, говорящими по Славянски, и что въ Южной Венгріи обитаютъ природные Венгерцы, говорящіе на Маджарскомъ (Венгерскомъ) языкѣ. Посему дабы ни тѣмъ ни другимъ не навязывать языка другой стороны, существовало донынѣ обыкновеніе, производить всѣ судебныя, правительственныя и сеймовыя дѣла, во всей Венгріи, на третьемъ языкѣ: Латинскомъ. Но какъ Венгерская литература въ послѣднія времена большіе сдѣлала успѣхи: то стало болѣе и болѣе обнаруживаться желаніе, дабы Маджарскій языкъ занялъ отнынѣ мѣсто Латинскаго, во всей Венгріи, а особливо въ законодательствѣ, администраціи и судопроизводствѣ. Съ немалымъ сопротивленіемъ Славянъ, на Сеймѣ въ 1833 году, успѣли Государственные Представители въ томъ, что по сему предмету определено подать прошеніе къ Его Величеству. Нынѣ объявлена здѣсь Высочайшая резолюція, отъ 5-го ч. Октября с. г., въ которой Его Императорское Величество на всеподданнѣйшее предложеніе Чиновъ изволилъ объявить, что сообразно прежнимъ резолюціямъ 1792 и 1793, а также и 1805 годовъ, распространеніе Венгерскаго языка въ Государствѣ, должно быть поддерживаемо всѣми средствами и что Его Величество разрѣшаетъ, дабы статьи узаконеній донынѣ писанныя только на Латинскомъ языкѣ, были объявляемы вмѣстѣ съ Венгерскимъ текстомъ. При томъ предварено, чтобы въ случаѣ сомнѣнія, держаться Латинскаго текста. (*G. C.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 27-го Ноября.

Духовенство и Университетъ въ Кембридже, имѣли собраніе, на которомъ опредѣлили собирать пожертвованія въ пользу бѣднаго Ирландскаго Духовенства.

— Г. Франсисъ *Бурдетъ*, письменно созвалъ общество въ Брукѣ, дабы оно изъ числа своихъ Членовъ исключило *О'Коннеля*, который послѣ безстыдныхъ оскорбленій, причиненныхъ Герцогу *Кумберландскому*, Князю *Веллингтону* и Г. *Рафаэлю*, въ ни одномъ благородномъ обществѣ терпимъ быть не можетъ.

— *Morning-Chronicle* сообщаетъ, что еще ничего не опредѣлено на щетъ новаго торговаго трактата между Великобританіею и Португаліею. Португальское Правительство увѣдомило только, что по причинѣ окончанія въ Январѣ настоящаго трактата, оно согласно вступить съ Англіею въ новые торговые договоры. Еще неизвѣстны условія, на которыхъ Англійское Правительство пожелаетъ договориваться. Кажется, что заключеніе новаго трактата прежде непослѣдуетъ, пока Португальскіе Чины не составятъ новаго тарифа. Впрочемъ основанія онаго будутъ предложены Правительствами, а не соединенною Коммиссіею Англійскихъ и Португальскихъ купцовъ, и переговоры вѣроятно будутъ продолжительны.

— Лиссабонская Придворная газета отъ 14-го ч. с. м., напечатала Декретъ Королевы *Донны-Маріи* отъ 13-го ч., въ коемъ сказано, что Королева не соизволяетъ на отставку, которой просятъ Маршалъ *Сальданья* и его товарищи Министры, а также Князь *Терсеира*, Главный Начальникъ арміи; но надѣется, полагаясь на ихъ характеръ, что они и впредь будутъ служить съ тѣмъ же усердіемъ, какъ и доселѣ. — Маршалъ *Сальданья*, копію сего постановленія тотъ часъ препроводилъ Князю *Терсеирѣ*, дабы онъ остался на своемъ мѣстѣ; не смотря на то по новѣйшимъ письмамъ изъ Лиссабона извѣстно, что перемѣна министерства воспослѣдовала. Фрегатъ *Stag*, оставившій Лиссабонъ 20-го ч. с. м., доставилъ слѣдующія извѣстія: Хозе Хорге *Лureира*, Начальникъ Главнаго Штаба Князя *Терсеиры*, назначенъ военнымъ Министромъ. Баронъ *Са-де-Брандеира* Мор-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Frankfort, dnia 30 Listopada.

Journal de Francfort zawiera wiadomość, że Król Bawarski odwiedzi może Stambuł; nie mniey, że Król Sardyński przybył do Genui, aby (jak mówią) przyśpieszyć uzbrojenie flotty swojey. (*Dz. P.*)

— Baron *Barante*, Poseł Francuzki przy Dworze Cesarsko-Rossyyskim, przybył tu dnia wczorayszego wieczorem.

— Zapewniają, że przyszła do skutku pożyczka dla *Don-Karlosa*, wynosząca 25 milionów franków, na którą to summę podpisano naywięcey we Włoszech, a to dla ułatwienia działań *Don-Karlosa*, dotąd jedynie przez brak pieniędzy tamowanych. W warunkach tey pożyczki ma bydź powiedziano, że *Don-Karlos* dopiero po odzyskaniu tronu do jey zwrotu jest obowiązany. (*G. C.*)

Austrya.

Presburg, dnia 10 Listopada.

Wiadomo, iż Węgry Północne zamieszkane są przez Sławian, mówiących po Słowacku, i że Węgry Południowe zamieszkują prawdziwi Węgrzyni, mówiący językiem Madźiarskim (Węgierskim). Aby żadney stronie nie narzucać języka drugiey, utrzymywał się dotąd zwyczay, aby wszystkie czynności urzędowe, sądowe i seymowe odbywały się w całych Węgrzech w trzecim języku: po Łacinie. Gdy jednak literatura Madźiarska w ostatnich czasach znaczne postępy uczyniła, zaczęło się coraz głośniey objawiać życzenie, aby język Madźiarski zajął odtąd mieysce łacińskiego w całych Węgrzech, a mianowicie w prawodawstwie, administracyi i sądownictwie. Z niemałym oporem Słowian, udało się reprezentantom kraju, na Seymie w roku 1833cim, przywieśdź do skutku, iż uchwalono w tey mierze petycyą do Nayjaśnieyszego Pana. Teraz ogłoszono tu naywyższą rezolucyą, datowaną w Wiedniu dnia 5go Października r. b., w którey Jego Cesarsko-Królewska Mość na nayuniżeńsze przełożenie Stanów, oświadczyć raczył, że stosownie do dawnieyszych rezolucyy z roku 1792 i 1793, oraz 1805, rozszérzenie języka Węgierskiego w kraju wszelkiemi śrzodkami ma bydź wśpierane, i że Nayjaśnieyszy Pan zezwala, aby artykuły ustaw, które dotąd jedynie w łacińskim języku pisywane były, ogłaszano odtąd obok z textem Węgierskim. Zarazem atoli wyraźnie zastrzeżono, iż w razie wątpliwości jedynie text łaciński ma bydź uważany za stanowiący. (*G. C.*)

Wielka Brytania i Irlandya.

Londyn, dnia 27 Listopada.

Duchowieństwo i Uniwersytet w Cambridge odprawiły zgromadzenie, i postanowiły zbierać składkę na wsparcie ubogiego duchowieństwa irlandzkiego.

— Pan *Francis Burdett* wezwał na piśmie towarzystwo w Brook, aby z liczby Członków swoich wymazało *O'Connella*, który po bezwstydnych zniewagach na Xięcia *Cumberland*, Xięcia *Wellington* i Pana *Raphael* miotanych, w żadném przyzwoitém towarzystwie nie może bydź cierpiany.

— *Morning-Chronicle* pisze, iż nic jeszcze nie postanowiono względem nowego traktatu handlowego między Wielką Brytanią a Portugalią. Rząd Portugalski uwiadomił tylko, iż z powodu kończącego się w Styczniu teraźnieyszego traktatu, gotów jest weyśdź z Anglią w nowe układy względem stosunków handlowych. Niewiadome są jeszcze zasady, na których Rząd Angielski zechce się układać. Zdaje się, iż zawarcie nowego traktatu nie nastąpi pierwey, póki Stany Portugalskie nie uchwalą nowey taryffy. Wreszcie zasady w tey mierze mają bydź proponowane przez Rządy, nie zaś przez połączoną Kommissyą kupców Angielskich i Portugalskich, a układy długo zapewne trwać będą.

— Lisbońska Gazeta Dworska z dnia 14go b. m. umieściła postanowienie Królowey *Donny-Maryi* z dnia 13go, w którém wyraża, iż nie przyymuje dymissyi, do którey się podał Marszałek *Saldanha* i kolledzy jego Ministrowie, oraz Xiążę *Terceira*, Naczelny Wódz woyska, ale że ufa w ich charakterze, iż nadal będą służyli z tąż samą gorliwością, jak. dotąd. Merszałek *Saldanha* przesłał zaraz kopią, tego postanowienia do Xięcia *Terceira*, wzywając go, aby pozostał na swém mieyscu. Wszelako nayświeższe listy z Lisbony donoszą, iż zmiana Ministeryum nastąpiła. Fregata *Stag*, która opuściła Lisbonę w dniu 20 b. m. przywiozła wiadomość, że *Jose Jorge Leureira*, Szef Sztabu głównego Xięcia *Terceiry*, mianowany Ministrem woyny; Baron *Sa de Brandeira*, Ministrem morskim; *F. A. de Campos*, Minisirem Skarbu: Margrabia *Loulé*, Ministrem Spraw Zagranicznych; a *Miguel Antonio Vel-*

скимъ Министомъ; Ф. А. *де Кампосъ*, Министромъ Финансовъ; Маркграфъ *Луле*, Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ; Мигуэль Антоніо *Веллесъ Кальдеира*, Министромъ Юстиціи. Президентомъ Министерскаго Совѣта будетъ упомянутый Маркграфъ *Луле*, шуринъ Императора *Донъ-Педра*. Князь *Терсейра* останется Начальникомъ войска, а хотя Князь *Паммелла* и вышелъ изъ Министерства, однако все еще въ дружбѣ съ Маркграфомъ *Луле*, который будетъ его преемникомъ. Перемѣна Министерства обрадовала столицу; однако говорятъ, что она не надолго: послику кажется произошла таковая по кратковременному вліянію Маркграфини *Фиколья*; Маркграфъ же *Луле*, совершенно приверженъ къ Князю *Паммеллѣ*. Донынѣ неизвѣстна причина, по которой прежніе Министры подали въ отставку. Одни полагаютъ, по тому, что войско, долженствующее вступить въ Испанію, обнаружило большое отвращеніе отъ посредничества; другіе утверждаютъ; что прежніе Министры опредѣлили 4-мъ офицерамъ высшей степени уменьшить въ половину жалованье за то, что при выборахъ противу нихъ дѣйствовали. Сіе офицеры отличились во время войны *Донъ-Педра* и пріобрѣли любовь всей арміи. По сему поводу Депутаты Лиссабонскаго гарнизона обратились къ Королевѣ, пребывавшей тогда въ долинѣ Алькантара; въ слѣдствіе чего Министерство и распущено.

28-го Ноября.

Графъ *Поццо-ди-Борго* выѣхалъ въ Брейтонъ, гдѣ проживетъ 3 мѣсяца.

— Посолъ Французскій и Исправляющій дѣла Соединенныхъ Сѣверо-Американскихъ Штатовъ, занимались третьяго дня въ Департаментѣ Торговли.

— Придворная газета сообщаетъ о назначеніи нынѣшняго Резидентъ-Министра во Флоренціи, Г. *Гамильтона Сеймура*, Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ при Королѣ Бельгійскомъ; нынѣшняго Секретаря Посольства въ Берлинѣ, Г. Ральфа *Аберкромби*, Резидентъ-Министромъ при Дворѣ Великаго-Герцога Тосканскаго; нынѣшняго Секретаря Посольства въ Брюселѣ, Г. Бейли *Гамильтона*, Секретаремъ Посольства въ Берлинѣ, Г. Литтена *Булвера*, Секретаремъ Посольства въ Брюсселѣ, а Г. Франца Бонда *Гайда*, Кавалера Ганноверскаго Ордена Гвельфовъ и Прусскаго *pour le merite*, Намѣстникомъ Провинціи Верхней Канады

— 25-го ч. с. м., въ Плимутѣ получено повелѣніе, дабы 5,000 ружьевъ, доставленныхъ туда на пароходѣ *Джемсъ Ваттъ*, перегрузить на линейный корабль *Родней*, который тоже получитъ военные припасы, отправленные на пароходѣ *Рояльтаръ*, а потомъ съ 20,000 ружьями, и амуниціею, отплывётъ въ Барцеллону. 20-пушечные корабли *Нимродъ* и *Перль* равномѣрно приготовляются въ путь, но неизвѣстно куда.

— Газета *Sun* не хочетъ вѣрить, что бы Королева *Донна-Марія* возвратила повелѣніе, относительно отправленія остальнаго въ Португаліи вспомагательнаго Корпуса въ Испанію; къ сему присовокупляетъ: „при нынѣшнихъ переворотахъ господствующихъ въ Лиссабонѣ, не могло бы насъ удивить, никакое дѣйствіе Королевы." (*D. P.*)

Франція.

Парижъ, 27-го Ноября.

Г. *Паркенъ*, бывшій старшиною въ собраніи Адвокатовъ, офиціально назначенъ защитителемъ *Фіески*. Извѣстно, что нѣсколько прежде *Фіески* писалъ къ нему и къ Г. *Ше д'Этанжъ*, дабы они приняли на себя его защиту, отъ чего они оба отказались.

— Изъ Тулона доносятъ отъ 22 ч.: „Вчера въ здѣшней пристани стала съ грузомъ на якорѣ корвета *la Rhone*, прибывшая изъ Орана. Чрезъ нѣсколько дней ожидали туда Герцога *Орлеанскаго*. Генералъ *Дарланжъ*, желая узнать замыслы и лагерь Арабовъ, разбитый при Рахгунѣ, отправился на бригѣ *Лоаре* съ достаточнымъ количествомъ людей, дабы пристать въ сей сторонѣ къ берегу; но Арабы въ такомъ множествѣ появились, что онъ долженъ былъ удалиться. Въ Оранѣ говорили, что много Арабовъ уходитъ изъ лагеря къ своимъ племенамъ для окончанія полевыхъ работъ, что поставляетъ *Абдель-Кадера* въ большое затрудненіе."

— Хотя на биржѣ рѣдко бываютъ вѣрныя извѣстія, однакожъ по поводу тѣхъ, о которыхъ говорили, предложено въ продажу значительное число Испанскихъ ассигнацій, а ассигнаціи дѣйствительной уплаты, понизились на $1\frac{1}{2}$ проц. Увѣряли по письмамъ, полученнымъ изъ Мадрита отъ 20, что совѣщанія въ Палатѣ Прокурадоровъ объ адрессѣ происходили съ большимъ ожесточеніемъ, и что большая

lez Caldeira, Ministrem Sprawiedliwości Prezesem Rady Ministrów ma bydź powyższy Margrabia. *Loulé*. Ten ostatni jest szwagrem Cesarza *Don Pedra*. Xiążę *Terceira* miał pozostać przy dowództwie woyska, a chociaż Xiążę *Palmella* wystąpił z Ministeryum, przecięż jest ciągle w mnieyszém porozumieniu z Margrabią *Loulé*, mającym bydź jego następcą. Zmiana Ministeryum sprawiła radość w stolicy: wszelako mówią, iż Ministeryum to nie będzie długo istniało; ponieważ zdaje się, że zmiana nastąpiła jedynie w skutku chwilowego wpływu Margrabiny *Ficolha*; zaś Margrabia *Loulé* ma bydź zupełnym stronnikiem Xięcia *Palmella*. Dotychczas niewiadoma jest przyczyna, dla którey dawnieysi Ministrowie podali się do dymissyi. Jedni mniemają, że to nastąpiło dla tego, ponieważ woysko mające wkroczyć do Hiszpanii, okazało naywiększy wstręt od interwencyi. Inni twierdzą, iż dawnieysze Ministeryum postanowiło, aby 4rem oficerom wyższey rangi zmnieyszono żołdu na połowę za to, iż przy wyborach działali przeciw niemu. Oficerowie ci wyszczególnili się byli w wyprawach *Don-Pedra*, i posiadali miłość całey armii. Z tego powodu udała się Deputacya załogi Lisbońskiey do Królowey, bawiącey naówczas w dolinie Alcantara. W skutku tego nastąpiło rozwiązanie Ministeryum.

Dnia 28.

Hrabia *Pozzo-di-Borgo* wyjechał do Brighton, gdzie ma bawić 3 miesiące.

— Ambassador Francuzki i sprawujący interessa Zjednoczonych Stanów Północney Ameryki, mieli onegday czynność w wydziale handlowym.

— Gazeta Dworska donosi o mianowaniu teraźnieyszego Ministra Rezydenta w Florencyi, Pana *Hamiltona Seymour*, nadzwyczaynym Posłem i Pełnomocnym Ministrem przy Królu Belgiyskim; teraźnieyszego Sekretarza Poselstwa w Berlinie, Pana Ralph *Abercromby* Ministrem Rezydentem przy Dworze Wielkiego Xięcia Toskańskiego; teraźnieyszego Sekretarza Poselstwa w Bruxelli, Pana Baillie *Hamiltona*, Sekretarzem Poselstwa w Berlinie; Pana *Lytten Bulver*, Sekretarzem Poselstwa w Bruxelli, a Pana Francis Bond *Head*, Kawalera Hannowerskiego orderu Gwelfów i Pruskiego orderu *pour le merite*, Wielkorządcą prowincyi Wyższey Kanady.

— Dnia 25go b. m. odebrano w Plymouth rozkaz, aby 5,000 sztuk broni, przywiezionych tam na statku parowym *James-Watt*, sprowadzono ne okręt liniowy *Rodney*, który także zabierze potrzeby wojene, mające przybydź na statku parowym *Royal Tar*, a potém z 20.000 sztuk broni i z ammunicyą popłynie do Barcellony. Okręty 20stodziałowe *Nimrod* i *Pearl* są również przysposobione do żeglugi, lecz przeznaczenie ich nie jest wiadome.

— Gazeta *Sun* nie chce dadź wiary, iż Królowa *Donna-Marya* cofnęła rozkaz udania się pozostałego jeszcze w Portugalii korpusu posiłkowego do Hiszpanii; przydaje atoli: „Przy teraźnieyszych zabiegach, panujących w Lisbonie, żaden czyn Królowey nie mógłby nas zadziwić. (*Dz. P.*)

Francya.

Paryż, dnia 27 Listopada.

Pana *Parquin*, byłego przełożonego w zgromadzeniu adwokatów, mianowano z urzędu obrońcą *Fieschiego*. Wiadomo, że nieco dawniey pisał *Fieschi* do niego i do P. *Chaix d'Estanges*, prosząc, aby przyjęli jego obronę, od czego się obadwa wymówili.

— Piszą z Tulonu pod d. 22: „Wczora stanęła na kotwicy ładunkowa korweta *la Rhone*, w tuteyszey przystani, przybywając z Oranu. Za dni kilka spodziewano się tam przybycia Xięcia *Orleańskiego*. Jenerał *Darlanges*, chcąc wybadać zamysły i rozpoznać obóz Arabów, rozbity pod Rachgoun, udał się na brygu *Loiret* z dostateczną liczbą ludzi dla wylądowania w tey stronie; ale Arabowie pokazali się w tak znaczney liczbie, że był zmuszony oddalić się. W Oranie mówiono, że bardzo wielu Arabów oddala się z obozu do swoich pokoleń dla kończenia robót polnych, co niemałego kłopotu nabawia *Abdel-Kadera*."

— Lubo na giełdzie rzadko kiedy głoszą prawdziwe wiadomości, z powodu jednak tych, o których mówiono, wystawiono na sprzedaż znaczną ilość papierów hiszpańskich, a papiery czynney renty spadły o $1\frac{1}{2}$ prct. Zapewniano o listach z Madrytu daty 20, w których donoszą, że narady Izby Prokuradorów nad adressem odbywały się z wielką gwałtownością, i że większość wynurzała się w nienayprzychylnieyszym sposobie prze-

часть оказались не весьма благорасположенными къ Графу *Торрено*; опасались, дабы не потребовали, предать прежнее Министерство Суду. Сформированіе 100,000 происходило весьма медленно. Напослѣдокъ разгласили, будто бы *Ораа* разбитъ на голову Карлистами.

— *Монитеръ* содержитъ: „20 ч. прибыла въ Барселлону изъ Малаги одна рота солдатъ; въ Валенцію также прибыло 3,000 пѣхоты и 300 чел. конницы. Генералъ *Каратала* возвратился въ Валенцію; Генералъ *Паларея*, вторый вождь провинціи, отправился на его мѣсто при Эбро. *Ораа* по собственному распоряженію отступилъ съ своими войсками въ Лори, не встрѣтивъ въ походѣ ни малѣйшаго препятствія. По поводу сихъ движеній, Карлисты распространяютъ самыя ложныя вѣсти о побѣдѣ. *Донъ-Карлосъ* находится въ Оньятѣ, артиллерія же его въ Толозѣ. Генералъ *Эгіа* боленъ подагрою и лежитъ въ Амескоасѣ. Говорятъ, что Генералъ *Хауреги* взялъ въ неволю Алавскую Юнту. 18 ч. національная гвардія изъ Верхней Аррагоніи захватила 120 Наваркихъ дезертировъ, изъ дивизіи *Гверге*; они увѣряли, что сей Генералъ претерпѣлъ пораженіе въ Каталоніи. При Ст. Себастіанѣ собралось 6 Карлистскихъ баталіоновъ."

— *Journal des Débats* увѣряетъ, что донесеніе нѣкоторыхъ газетъ, будто бы вспомогательное Португальское войско не вступило еще въ Испанію, ложно. Нѣтъ никакого сомнѣнія, что Португальцы 4 ч. пришли въ Замору, гдѣ съ восторгомъ были приняты. Кромѣ Португальскаго корпуса, прибудетъ также Португальской службы отрядъ иностранныхъ волонтеровъ, до 1,500 чел. доходящій, подъ командою Полковника *Додгина*; нетерпѣливо также ожидаютъ въ помощь 300 ч. Галиційцевъ, которые были предназначены въ Ямайку.

— Тотъ же журналъ сообщаетъ, что Генералъ *Морильо* Карѳагенскій Графъ, Намѣстникъ Галиційскій, издалъ постановленіе отъ 14 ч. с. м. въ Корунвѣ, коимъ объявилъ на военномъ положеніи 13 округовъ сего Королевства, въ провинціяхъ Луго, Корунвѣ и Понтеведро.

28-го Ноября.

Слышно, что предложенный Палатамъ проэктъ закона, касательно уменьшенія 5-процентныхъ рентовъ, уже Королемъ подписанъ.

— Замѣтно съ нѣкотораго времени, что Маршалъ *Жераръ* ежедневно посѣщаетъ Короля въ Тюйльери.

— Судъ Перовъ возобновилъ дальнѣйшее производство дѣла надъ Апрѣльскими подсудимыми.

— Защитителемъ Г. *Боаро*, замѣшаннаго по дѣлу *Фіески*, офиціально назначенъ Адвокатъ *Пеллетъ*.

— Карлистскія газеты доносятъ о прибытіи въ главную квартиру Карлистовъ двухъ Испанскихъ духовныхъ изъ Италіи, и выводятъ изъ сего важныя заключенія. Они будто бы доставили *Донъ-Карлосу* значительныя денежныя суммы и письма отъ *Донъ-Мигуэля*. Одинъ изъ сихъ духовныхъ, котораго вліяніе на полуостровѣ было нѣкогда весьма большое, есть извѣстный отецъ *Кириллъ*, Генералъ Францисканскихъ монаховъ.

— По письмамъ изъ Мадрита отъ 17 ч., Королева, хотя неохотно, однако утвердила избраніе Г. *Истуриса*, Кадикскаго Депутата, Президентомъ Палаты Прокурадоровъ; Она на это согласилась для примиренія партій. Въ первомъ общемъ засѣданіи, при открытіи Королевою Кортесовъ, не было Г-на *Мартинецъ-де-ла-Роза* и *Торрено*. Говорятъ, что оба сіи прежніе Министры, выѣдутъ за границу, чего даже и Правительство желаетъ.

— По извѣстіямъ журнала *Constitutionnel*, *Абдель-Кадеръ* приготовляется къ сильному отпору Французовъ.

— *Indic. de Bord.* сообщаетъ, не означая числа и мѣста, что Англійская конница произвела первое сраженіе съ Карлистами, у коихъ 20 чел. убито, а 30 взято въ плѣнъ.

29-го Ноября.

По извѣстіямъ изъ Лиссабона отъ 17 ч., прибылъ туда 13 ч. изъ Англіи новый Французскій Посланникъ при Португальскомъ Дворѣ, Виконтъ *Ст. Пріестъ*.

— Слышно, что Г. *Бертенъ-де-Во*, Адъютантъ Герцога *Орлеанскаго* прибылъ въ Тулонъ съ предложеніями мира со стороны *Абдель-Кадера*.

— Новый *Dictionaire de l'Academie Française*, завтрешняго числа выдетъ изъ типографіи *Дидота*.

— *Journal des Débats*, для успокоенія торгующаго сословія, доноситъ, что на случай, еслибы Сѣверная Америка, вознамѣрилась собрать при Антильскихъ островахъ свои морскія силы: Французское Правительство для обезпеченія, велѣло вооружить 15 линейныхъ, а также соотвѣтственное число фрегатовъ

ciwko Hrabiemu *Torreno*; obawiano się, aby nie żądano oddania pod sąd przeszłego ministerstwa. Organizacya 100,000 woyska miała iść bardzo powolnie. Głoszono nareszcie, że *Oraa* został na głowę pobity przez Karolistów.

— Czytamy w *Monitorze*: „Do Barcellony przybyła dnia 20 jedna kompania żołnierzy wysłanych z Malagi; do Walencyi przybyło także 3,000 piechoty i 300 jazdy. Jenerał *Caratala* wrócił do Walencyi; Jenerał *Palarea*, drugi dowódzca prowincyi, udał się na jego mieysce nad Ebro. *Oraa* cofnął z własney ochoty tabory swoje do Lori, nie doznawszy w pochodzie żadney przeszkody. Z powodu tych wstecznych poruszeń, rozgłaszają Karoliści nayniedorzecznieysze wieści o zwycięztwie. *Don Carlos* jest w Onate; jego artylerya w Tolozie. Jenerał *Eguja* jest chory na podagrę i leży w Amescoas. Mówią, że *Jaureguy* zabrał w niewolę juntę z Alawy. Dnia 18 ujęła gwardya narodowa z wyższey Arragonii, 120 zbiegów Nawarskich z dywizyi *Guergue*; zapewniali oni, że ten Jenerał poniósł klęskę w Katalonii. Pod St. Sebastian zgromadziło się 6 batalionów Karolistowskich."

— *Journal des Débats* zapewnia, że mylne było doniesienie niektórych gazet, jakoby posiłkowe woysko Portugalskie nie wkroczyło jeszcze do Hiszpanii. Jest rzeczą niezawodną, że Portugalczykowie weszli dnia 4 do Zamory, gdzie byli z zapałem przyjęci. Prócz korpusu Portugalskiego, przybędzie także ze służby Portugalskiey oddział ochotników zagranicznych do 1,500 ludzi wynoszący, pod dowództwem Półkownika *Dodgin* i 300 Galicyyczyków, którzy byli przeznaczeni do Jamaiki.

— Tenże dziennik donosi, że Jenerał *Morillo*, Hrabia Kartageny, Wielkorządca Galicyi, przez dekret wydany dnia 4 b. m. w Korunnie, ogłosił za będące w stanie oblężenia, 13 obwodów tego Królestwa, w prowincyach Lugo, Corunna i Pontevedro.

Dnia 28.

Słychać, że mający się przedstawić Izbom projekt do prawa względem redukcyi 5-procentowych rentów, jest już przez Króla podpisany.

— Uważają, że od niejakiego czasu, Marszałek *Gérard* bywa codziennie u Króla w Tuilleryach.

— Sąd Parów rozpoczął dzisia dalsze sądzenie oskarżonych kwietniowych.

— Obrońcą Pana *Boireau*, wplątanego do sprawy *Fieschiego*, został mianowany z urzędu adwokat *Pellet*.

— Gazety Karolistowskie donoszą o przybyciu do główney kwatery Karolistów, dwóch duchownych Hiszpańskich ze Włoch, i ważne ztąd wyprowadzają wnioski. Mieli oni przywieźć *Don Carlosowi* znaczne summy pieniężne i listy od *Don Miguela*. Jednym z tych duchownych, którego wpływ na Półwyspie był dawniey bardzo wielki, jest znajomy Oyciec *Cyrylli*, Jenerał Franciszkanów.

— Według listów z Madrytu daty 17go, Królowa, acz niechętnie, miała potwierdzić wybór Pana *Isturiz*, Deputowanego z Kadyxu, na Prezesa Izby Prokuradorów; uczyniła to dla pogodzenia stronnictw. Na pierwszém posiedzeniu ogólném, gdy Królowa zagaiła Kortezy, nie widziano PP. *Martinez-de-la-Rosa* i *Torreno*. Mówią, że obadway ci Ex-Ministrowie wyjadą za granicę, czego sobie nawet Rząd życzy.

— Podług dziennika *Constitutionnel*, *Abdel-Kader* gotuje się do dzielnego odporu Francuzów.

— *Indic. de Bord.* donosi bez wyrażenia daty i mieysca, że jazda angielska stoczyła pierwszą bitwę z Karolistami, którym ubiła 20 ludzi, a 30 w niewolę poymała.

Dnia 29.

Według doniesień z Lisbony daty 17go, przybył tam dnia 13 z Anglii nowy Poseł Francuzki przy Dworze Portugalskim, Vice-Hrabia *St. Priest*.

— Słychać, że P. *Bertin de Vaux*, Adjutant Xięcia *Orleańskiego*, przybył do Tulonu z propozycyami pokoju ze strony *Abdel-Kadera*.

—Nowy *Dictionnaire de l'Academie Française*, wyydzie dnia jutrzeyszego z drukarni *Didota*.

— *Journal des Débats* donosi w celu zaspokojenia publiczności handlującey, że zabezpieczając się na przypadek, gdyby Ameryka Północna chciała przy Antillach swe siły morskie koncentrować; Rząd Francuzki nakazał uzbrojenie 15 liniowych, oraz odpowiedniey liczby fregat i stosownie do tego innych okrętów.

и нужныхъ къ сему другихъ кораблей. *Eclaireur de Toulon* отъ 25 ч. с. м. увѣряетъ, что уже тамъ получено повелѣніе вооружить нѣкоторое число кораблей, назначенныхъ для наблюденій подъ командою Адмирала *Мако*. Сіи корабли будутъ снабжены съѣстными припасами на 6 мѣсяцевъ. Корабль *Монтебелло* предназначенъ для принятія Герцога *Орлеанскаго*, по возвращеніи его изъ Орана.

— Изъ Бреста доносятъ отъ 24 ч.: „Фрегата *Didot* и *Terpsichore* получили полный экипажъ съ повелѣніемъ, поставить свой отрядъ на военную ногу. Линейные корабли *Jena* и *Santi-Petri*, имѣющіе 90 орудій, поспѣшно вооружаются. Изъ Парижа пишутъ, что флотскіе Капитаны, *Ойсонвиль*, *Леблакъ*, *Ланандъ* и *Галлоа*, произведены въ Контръ-Адмиралы.“

— По донесеніямъ изъ Барцеллоны отъ 24 ч., туда нетерпѣливо ожидали Генерала *Эспинозу* съ 4,500 ч. пѣхоты и 300 конницы; онъ находился того числа въ Валенціи. Если вѣрить общимъ слухамъ, то *Мина* за нѣсколько дней выйдетъ въ полѣ, и главная его квартира будетъ въ Геронѣ.

— Карлисты также дѣлаютъ разныя покушенія; слышно, что 2,000-ный ихъ отрядъ дошелъ до провинціи Соріа въ Аррагоніи, желая пробраться въ Кастилію. Къ угрожаемому мѣсту отправлено уже нѣсколько баталіоновъ.

— Письма изъ Сарагоссы сообщаютъ, что въ Барбастро произошли смятенія, въ слѣдствіе коихъ закрыты послѣдніе, не уничтоженные еще монастыри. (*G. C.*)

Турція.

Константинополь, 4-го Ноября.

Эсадъ-Эфенди, Редакторъ газеты *Теквими Векаіи*, отправился въ Тегеранъ, Чрезвычайнымъ Посланникомъ при Персидскомъ Дворѣ. 22 ч. имѣлъ онъ у Султана аудіенцію, и при семъ случаѣ получилъ знакъ отличія по званію Казіаскера Анатоліи. Изъ другихъ, принадлежащихъ къ посольству особъ, первый Секретарь *Решидъ-Эфенди* и Драгоманъ *Кемель-Эфенди* удостоены знаками Чиновниковъ четвертаго класса.

— 26 ч. прош. м., отплыла въ Дарданеллы Турецкая эскадра, состоящая изъ 6 военныхъ кораблей подъ командою *Тагиръ-Паши*. Во время отсутствія Капитанъ-Паши, будетъ управлять морскими дѣлами *Намикъ-Паша*.

— Тогожъ числа Князь *Милошъ* оставилъ столицу, и отправился обратно въ Сербію.

— Г. *Брантъ* Англійскій Консулъ въ Трапезунтѣ, находится нынѣ въ Стамбулѣ. Онъ недавно совершилъ путь во внутреннія части Малой Азіи и посѣтилъ Дьярбекиръ. Онъ нашелъ тамъ регулярнаго войска до 20,000 чел. подъ командою *Мегмеда-Решидъ-Паши*. Въ лагерѣ при Коніагѣ находится 15,000 регулярнаго войска и столько же нерегулярнаго. Старанія составить два полка Курдовъ не было успѣшно.

— Князь *Милошъ* послѣ совѣщаній съ Турецкими Министрами, получилъ только утвержденіе привилегій для Сербовъ, дарованныхъ по силѣ Адріанопольскаго трактата въ 1829 и 1830 году. *Милошъ* самъ никогда не обнаруживалъ большой приверженности къ Сербской конституціи. Совѣтники его увѣряются, что сіи привиллегіи заключаютъ въ себѣ много хорошаго для Сербовъ, дабы по нимъ мало помалу достигать преобразованія.

— Князь *Милошъ* во время присутствія въ Перѣ, бывшій съ Россійскимъ Министромъ Г. *Бутенѣвымъ* въ пріязни и отличномъ уваженіи у всѣхъ дипломатовъ, когда возвратится въ Сербію, вѣрно удалитъ отъ себя Совѣтниковъ, навязывавшихъ конституцію Сербскому народу.

— Албанскія дѣла быстро приближаются къ концу и нынѣ занимаютъ только Порту по части администраціи. Большая часть жителей сей провинціи доставивъ Портѣ удостовѣреніе въ покорности, получила тотчасъ всепрощеніе; другіе въ значительномъ количествѣ также намѣрены послѣдовать сему примѣру. Самые упорные, будучи неоднократно разбиты войскомъ Султана, отступили въ свои пристанища и окопались. Но съ изнуренными силами вѣроятно не долго будутъ тамъ защищаться, хотя сіи мѣста отъ природы довольно укрѣплены. Увѣряютъ даже, что они вступаютъ въ переговоры съ Скодрійскимъ Пашею, и что сами сдѣлали начало: ибо съ ежедневнымъ уменьшеніемъ средствъ, нужныхъ къ защитѣ, они становятся сговорчивѣе.

— На прошедшей недѣлѣ прибылъ сюда Египетскій фрегатъ *Бегера*, и доставилъ 5 миллiоновъ піастровъ дани, слѣдующей отъ *Мегмеда-Али* Султану до конца Марта сего года. На щетъ же причитаю-

Eclaireur de Toulon z dnia 25 b. m. zapewnia, że już odebrano tam polecenie uzbrojenia pewney liczby okrętów, przeznaczonych do flotty obserwacyyney pod dowództwem Admirała *Mackau*. Okręty te będą zaopatrzone w żywność na 6 miesięcy. Okręt *Montebello* jest przeznaczony na przyjęcie Xięcia *Orleańskiego*, gdy będzie powracał z Oranu.

— Piszą z Brestu pod dniem 24: „Fregaty *Didot* i *Terpsichore* otrzymały komplet ludzi okrętowych z rozkazem, aby swe załogi na stopę wojenną urządziły. Okręty liniowe *Jena* i *Santi-Petri*, mające po 90 dział, są uzbrajane z pośpiechem. Z Paryża donoszą, że Kapitanowie okrętowi: *Oysonville*, *Leblanc*, *Lalande* i *Gallois*, zostali wianowani Kont-Admirałami.”

— Według doniesień z Barcellony, daty 24, oczekiwano tam niecierpliwie na przybycie Jenerała *Espinosa*, mającego 4500 piechoty i 300 jazdy; znaydował się on w tę chwilę w Walencyi. Jeżeli można dać wiarę dosyć powszechney pogłosce, *Mina* wyrusza za dni kilka w pole, a główna jego kwatera będzie w Geronie.

— Karoliści także nie przestają czynić wszelkich usiłowań; słychać, że 2,000ny ich oddział, posunął się aż do prowincyi Soria w Arragonii, chcąc dostać się do Kastylii. Ku mieyscu zagrożonemu posłano już kilka batalionów.

— Listy, otrzymane z Saragossy donoszą, że w Barbastro zaszły zaburzenia, w skutku których zamknięto resztę, nie zniesionych jeszcze klasztorów. (*G. C.*)

Turcya.

Konstantynopol, dnia 4 Listopada.

Essad-Effendi, Redaktor gazety *Tekwimi Wekaji*, wyjechał do Teheranu, jako nadzwyczayny Poseł przy dworze Perskim. Dnia 22 z. m. miał posłuchanie u Sułtana, i przy tey sposobności otrzymał znak zaszczytny, służący dostoyności jego, jako Kazyaskierowi Anatolii. Z innych osób, należących do poselstwa, pierwszy Sekretarz *Reszid-Effendi*, i Dragoman *Kemel-Effendi*, zostali ozdobieni zaszczytnemi znakami Dygnitarzy czwartego stopnia.

— Dnia 26 z. m. odpłynęła ku Dardanellom eskadra turecka, złożona z 6ciu okrętów wojennych, pod dowództwem *Tahir* Baszy. Przez czas nieobecności Kapitana Baszy, zarządzać będzie wydziałem marynarki *Namik* Basza.

— Dnia tegoż Xiąże Miłosz opuścił stolicę i udał się napowrót do Serwii.

— P. *Brant*, Konsul Angielski w Trapezuncie, znayduje się teraz w Stambule. Odbył niedawno podróż do wewnętrznych części Azyi Mnieyszey i zwiedził Diarbekir. Znalazł tam regularne woysko w ilości 20,000 ludzi, pod dowództwem *Mehmeda-Reszid* Baszy. W obozie pod Koniah znayduje się 15,000 regularnego woyska i drugie tyle nieregularnego. Usiłowanie uorganizowania 2-ch półków Kurdów, nie poszło zupełnie pomyślnie.

— Xiąże *Miłosz* po naradach z Ministrami Tureckiemi otrzymał tylko potwierdzenie przywilejów dla Serwian, traktatem Adryanopolskim w roku 1829 i 1830 zapewnionych. Sam *Miłosz* nie objawiał nigdy wielkiego przywiązania do Serbskiey konstytucyi, a Radcy jego przekonają się zapewne, że przywileje te dosyć dobrego dla Serbów zawierają, ażeby po nich powoli do reform dochodzić.

— Xiąże *Miłosz*, który przez czas pobytu swego w Pera, w ścisłey zażyłości z Rossyyskim Ministrem P. *Buteniew* zostawał, i przez wszystkich dyplomatów ze szczególnem odznaczeniem był przyymowany, gdy powróci do kraju, oddali zapewne od boku swego radców, którzy ludowi Serbskiemu konstytucyą narzucali.

— Sprawa Albańska szybkim postępem zbliża się do końca i jest teraz dla Porty sprawą administracyyną. Wielka część mieszkańców tey prowincyi, przesławszy swój akt podległości, otrzymała natychmiast amnestyą; inni w znaczney części mają zamiar póyść także za tym przykładem. Nayuporczywsi, pobici kilkakrotnie przez woysko Sułtana, cofnęli się do swoich stanowisk, gdzie się oszańcowali. Lecz będąc wycięczeni na siłach, nie długo zapewne na stanowiskach swoich trzymać się potrafią, jakkolwiek takowe bardzo od natury obwarowanemi bydź mogą. Zapewniają nawet, że już wchodzą w układy z Baszą Skodryi, i że pierwszy krok do tego sami uczynić mieli, albowiem z codziennym ubytkiem środków ku obronie służących, bardzo także w roszczeniach swoich spuszczają z tonu.

— W zeszłym tygodniu przybyła tu fregata Egiptska *Behera*, i przywiozła 5 milionów piastrów haraczu, który od *Mehmeda-Alego* należy się Sułtanowi do końca Marca r. b. Co się tycze przypadającey je-

щейся еще суммы, Египетскій Паша будто бы испрашивалъ отсрочки. На семъ фрегатѣ находилась также *Шейкрегъ-Ганумъ*, вдова по *Исмаилѣ* Пашѣ, сынѣ *Мегмеда-Али*, который за нѣсколько предъ симъ лѣтъ за свое свирѣпство и грабительство живымъ сожженъ жителями Сеннаара. *Мегмедъ-Али* дозволилъ ей посѣтить отца своего *Арифъ* Бея, одного изъ первыхъ Улемовъ Турецкой Монархіи.

— *Тагиръ*-Паша, 29 Октября отплывшій изъ Стамбула въ Тунисъ, намѣренъ былъ на пути своемъ пристать въ Самосѣ, и на островѣ семъ оставить *Гуссейнъ*-Бея, которому Султанъ поручилъ прекратить неудовольствія между Самосскими жителями и тамошнимъ Губернаторомъ. (*D. P.*)

Италія.

Неаполь, 18-го Ноября.

Въ нынѣшнемъ году все наше войско получило совершенно новое образованіе. Главнымъ Начальникомъ Военнаго Министерства Генералъ *Фарделла*. Войско, кромѣ національной гвардіи, составляетъ 50,000 чел., которое въ случаѣ войны можетъ быть доведено до 90,000, а другое до 150,000. Великимъ Адмираломъ флота, назначенъ одинъ изъ братьевъ Короля. Морскую силу составляютъ нынѣ 2 линейные корабля, 5 фрегатовъ, нѣкоторое число меньшихъ судовъ, 2,000 пѣхоты и 600 матросовъ. (*D. P.*)

Остъ-Индія.

Войско Лагорскаго Короля, образованное извѣстнымъ Генераломъ *Аллaромъ*, который находится теперь во Франціи, въ отпуску, устроено по образцу арміи Наполеона, съ такими же мундирами, ружьями, патронташами, съ тою же теоріею военнаго искуства, съ такою же службою и тѣми же знаменами. — Г. *Алларъ* перенесъ на берега Сетлегча полки Французской Имперіи — Гренадеровъ, Гусаровъ, Драгуновъ, пѣхоту, отборныя роты, все — даже команду Французскую. — Можно себѣ представить, сколько нужно было для этого терпѣнія, рѣшимости, смѣлости, прозорливости и рвенія. — Рекруты набираются изъ охотниковъ, и такъ какъ народъ тамъ воинственный, то въ охотникахъ никогда не бываетъ недостатка. — Еслибъ Король Лагорскій захотѣлъ увеличить свою армію, то можно сказать, что ему стоитъ только топнуть ногою — и, при помощи *Аллара*, немедленно явятся цѣлые батальоны. — Снабженіе войска провіантомъ производится самымъ простымъ способомъ: Правительство совсѣмъ не вмѣшивается въ это дѣло. — Во время войны, армію сопровождаетъ цѣлая орда купцевъ и торгашей, которые ѣздятъ съ мѣста на мѣсто на свой счетъ, и торгуютъ по своей волѣ и по своимъ цѣнамъ; Начальникъ арміи не вмѣшивается въ ихъ дѣла и имѣетъ только Полицейскій надзоръ за соблюденіемъ порядка на этихъ подвижныхъ рынкахъ. — У всадниковъ есть служители, которые достаютъ фуражъ. Легкость, съ какою десятитысячная и даже двадцатитысячная армія снабжается провіантомъ въ нѣсколько часовъ, немедленно по своемъ прибытіи въ страну, гдѣ, по видимому, надлежало бы опасаться умереть съ голоду, — по словамъ Генерала *Аллара*, удивительна, и войска Короля Лагорскаго могутъ такимъ образомъ предпринимать чрезвычайно дальніе марши, углубляться въ страны совершенно неизвѣстныя. Войска *Рундшитъ-Синга* не носятъ Французскихъ киверовъ, а турбаны; длинные волосы бываютъ перевиты кашемировою тканью. — Волосы составляютъ предметъ кокетства мущинъ; они соединяютъ съ ними понятіе о силѣ и могуществѣ, и заботятся о нихъ съ необыкновеннымъ раченіемъ. — То же самое относится къ бородѣ: у молодаго и у стараго должна она черными или сѣдыми волнами покрывать грудь. *Алларъ* ходитъ во Французскомъ Генеральскомъ мундирѣ и въ легкой фуражкѣ, весьма красиваго и удобнаго вида, шитой золотомъ. — Въ арміи *Рундшитъ-Синга* поединки, не существуютъ. — Офицеры въ ссорахъ раздѣлываются между собою ручнымъ боемъ. (*Спб. В.*)

szcze summy, Basza Egipski miał prosić o poczekanie. Na pokładzie tey fregaty znaydowała się także *Scheikreh Hanum*, wdowa po *Ismailu* Baszy, synie *Mehmeda-Alego*, który przed kilką laty z powodu okrucieństw i zdzierstw, został żywcem spalony przez mieszkańców w Sennaar. *Mehmed Ali* pozwolił jey, aby odwiedziła oyca swego *Arif* Beja, jednego z pierwszych Ulemow państwa Tureckiego.

— *Tahir* Basza, który dnia 29 Października wypłynął ze Stambułu do Tunis, miał w żegludze swojey zawinąć do Samos, i na wyspie tey zostawić *Husseina* Beja, któremu Sułtan zalecił położyć koniec sporom między mieszkańcami w Samos i Vice-Gubernatorem tamecznym. (*D. P.*)

Włochy.

Neapol, dnia 18 Listopada.

W roku bieżącym utrzymała cała nasza siła zbroyna zupełnie nową organizacyą. Na czele Ministeryum Woyny stoi Jenerał *Fardella*. Woysko wynosi (oprócz Gwardyi Narodowey) 50,000 ludzi. W razie woyny pierwsze doprowadzone bydź może do 90,000, drugi do 150,000. Wielkim Admirałem flotty został jeden z braci Królewskich. Siłę morską tworzą teraz 2 okręty liniowe, 5 fregat, pewna liczba mnieyszych statków, 2,000 piechoty i 600 żołnierzy morskich. (*G. C.*)

Indye Wschodnie.

Woysko Króla Lahory, formowane przez Jenerała *Allard*, który teraz znayduje się we Francyi za urlopem, urządzone jest na wzór woyska Napoleona, w takichże mundurach, takież karabiny i patrontasze, taż teorya sztuki wojenney, taż służba i takież znamiona. P. *Allard* przeniosł na brzegi Setlecza półki Cesarstwa Francuzkiego — Grenadyerów, Huzarów, Dragonów, piechotę, wyborowe roty, wszystko — komendę nawet Francuzką. — Można sobie wystawić, ile do tego potrzeba było cierpliwości, wytrwałości, śmiałości, przezorności i usiłowania. — Woysko rekrutuje się z ochotników, a że narod tam wojowny, przeto nigdy nie bywa niedostatku ochotników. — Jeśliby Król Lahory zechciał powiększyć swe woysko, to można powiedzieć, że dość mu tylko tupnąć nogą — i, przy pomocy *Allarda*, niezwłócznie ukażą się całe bataliony. — Opatrzenie woyska prowiantem, odbywa się nayprostszym sposobem; Rząd zupełnie nie miesza się do tego. — Podczas woyny towarzyszy armii cała horda kupców i handlarzy, którzy przejeżdżają z mieysca na mieysce własnym kosztem i sprzedają podług swey woli i podług swych cen; Naczelnik woyska nie miesza się do spraw ich i ma tylko dozor policyyny, przestrzegać porządku w tych ruchomych rynkach. — U Kawalerzystów są służący, którzy dostają furażu. — Łatwość, z jaką dziesięciotysięczna, a nawet dwadziestotysięczna armia, zaopatrywana jest w prowiant w kilka godzin, niezwłócznie po swém przybyciu do kraju, gdzie widocznie należałoby obawiać się umrzeć z głodu, podług słów Jenerała *Allarda* jest zadziwiająca, i woyska Króla Lahory tym sposobem, mogą odbywać nadzwyczaynie dalekie marsze i zachodzić w strony zupełnie nieznajome. Woyska *Rundżid-Singa* nie noszą Francuzkich giwerów, lecz turbany; długie włosy bywają przeplecione kaszemirową taśmką. — Włosy stanowią przedmiot zalotności mężczyzn; łączą oni z niemi pojęcie o sile i mocy, i troszczą się o nie z nadzwyczayną starannością. — Toż samo odnosi się i do brody: młodego i starego człowieka powinna się czarnemi lub siwemi kędziorami pierś pokrywać. — *Allard* nosi francuzki jeneralski mundur i lekką bardzo piękną furażerkę złotem wyszywaną. — W woysku *Rundżid-Singa* pojedynki nie mają mieysca, a oficerowie załatwiają swe nieporozumienia ręcznym bojem. (*G. S. P.*)

Газета *Литовскій Вѣстникъ* будетъ продолжаться и въ наступающемъ 1836-мъ году, на томъ же основаніи, безъ всякой перемѣны въ числѣ и времени выхода нумеровъ, въ подписной цѣнѣ и т. п. — Подписка принимается здѣсь въ Вильнѣ въ Газетной Экспедиціи при Губернской Почтовой Конторѣ и въ Редакціи, а по городамъ, во всѣхъ Почтовыхъ Конторахъ и Экспедиціяхъ. — Подписная цѣна, на весь годъ, съ пересылкою по почтѣ *Одинацать рублей* серебромъ, безъ почты *девять рублей* — На полгода: съ почтою *Пять рублей пятьдесятъ копѣекъ*; безъ почты *Четыре рубля пятдесятъ копѣекъ* — На четверть года, только въ Вильнѣ, *Два рубля двадцать пять копѣекъ*.

Gazeta *Kuryera Litewskiego* wydawana będzie i w roku następnym 1836, w tymże, jak dotąd układzie, bez żadney odmiany w liczbie i czasie wychodzenia numerów, w cenie prenumeracyyney, i t. d. Prenumerata przyymuje się tu w Wilnie: w Expedycyi Gazetniey przy Gubernialnym Kantorze Pocztowym i w Redakcyi. — W innych miastach na wszystkich Pocztowych Kantorach. — Cena prenumeraty, na rok cały z przesyłaniem przez pocztę Srebrem *Rubli Jedenaście*, bez poczty *dziewięć* rubli. — Na pół roku: z pocztą *pięć rubli pięćdziesiąt kopiejek*, bez poczty *cztéry ruble pięćdziesiąt kopiejek*. — Kwartałowie, tylko w Wilnie, *Dwa ruble dwadzieścia pięć kopiejek*.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Декабря 6 д. 1835 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій*.